

05.03.2018

Pöytäkirjanote tarkasta-
maton

PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Liikenne- ja viestintäministeriö
Miettinen Kirsi
PL 31 (Eteläesplanadi 18)
00023 Valtioneuvosto

§ 127

Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle valtioneuvoston periaatepäätöksestä kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta

HEL 2018-001375 T 03 00 01

LVM/237/01/2018

Päätös

Kaupunginhallitus antoi liikenne- ja viestintäministeriölle seuraavan lausunnon valtioneuvoston periaatepäätöksestä kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta:

Hallitusohjelman digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristöä koskevassa kärkihankkeessa on tavoitteena suotuisan toimintaympäristön luominen digitaalisille palveluille ja uusille liiketoimintamalleille. Kärkihankkeessa luodaan innovaatioita ja palveluiden syntymistä tukeva säädös- ja muu toimintaympäristö. Kärkihankkeen yhtenä hallitusohjelman loppukauden toimenpiteenä on luoda kehittämissuunnitelma logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamiseksi.

Näiden visioiden saavuttamiseksi kehittämissuunnitelmaan esitetään neljää käytännön tavoitetta:

1. Logistiikan hajautetun tiedonjakoinfrastruktuurin luominen
2. Lähilogistiikan toimivuuden merkittävä parantaminen
3. Logistiikan älykkään automaation kehittäminen
4. Satamien digitalisaation edistäminen

Ensimmäisessä tavoitteessa pyritään luomaan hajautettujen, yhteen toimivien järjestelmien verkko, jossa tiedon tulee olla digitaalisessa, koneuettavassa, yhteensopivassa muodossa, ja sen on oltava jaettavissa reaaliaikaisesti ja automaattisesti kuljetusketjuissa ja niiden välillä. Kos-

05.03.2018

Pöytäkirjanote tarkasta-
maton

PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI

ka järjestelmät keskustelevat keskenään, riittää että logistiikkatieto tal-
lennetaan vain yhteen järjestelmään.

Tavoite on erittäin kannatettava. Satamalogistiikassa on jo vuosikym-
meniä ollut käytössä PortNet -tiedonvaihto yritysten ja viranomaisten
välillä, mutta lukuisista yrityksistä huolimatta sitä ei ole saatu laajennet-
tua yritysten väliseksi tai koko logistiikkaketjun kattavaksi. Lohkoketju-
teknologia tulee vastaamaan logistiikkaketjujen tarpeisiin. Olisi tärkeää,
että liikenne- ja viestintäministeriö aloittaisi kansallisen lohkaketjutekno-
logiaan perustuvan pilottiprojektin ensi tilassa yhdessä logistiikkayritys-
ten ja satamien kanssa.

Toisessa tavoitteessa keskitytään lähilogistiikkaan ja jakeluun. Helsin-
gin kaupunki julkaisi vuonna 2014 Citylogistiikan toimenpideohjelman,
jossa oli 11 tavoitetta tai kehitysprojektia citylogistiikan tehostamiseksi.
Ohjelman tavoitteena oli tehostaa logistiikkayritysten toimintaa ja sa-
malla vähentää haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja kaupunkiviihtyvyy-
teen. Kaikki toimenpideohjelman toimet yhtä lukuun ottamatta on toteu-
tettu tai käynnissä, mm. palkittu jakelupysäköintiruudun etäseuranta ja -
varaamisjärjestelmä.

Citylogistiikan kehittämisen suurin este on käsittelyssä oleva tieliiken-
nelain uudistus, joka ehdotetun kaltaisena estää Helsingin kaupungin
pyrkimykset ohjata jakeluliikenne omille varatuille jakelupaikoilleen ja
samalla kehittää kannustimia vähäpäästöiseen jakelupalustoon ja te-
hostaa jakelua.

Kolmantena tavoitteena on älykkään automaation kehittäminen. Helsin-
gin kaupunki on kuluvana vuonna käynnistämässä vähäpäästöiseen ja-
kelupalustoon (polkupyöräjakelu ja automaattinen jakelu) liittyviä hank-
keita. Toimiakseen, ko. hankkeet edellyttävät tieliikennelain selkeyttä-
mistä niin, että lastaus- ja purkutoiminta jalkakäytäviltä olisi sallittu vain
erikseen merkityistä jakeluruuduista. Automaation edistäminen ei ole
mahdollista ilman tieliikennelain muutosta.

Neljäntenä keskeisenä tavoitteena on satamien digitalisaation edistämi-
nen. Suomessa on noin 50 satamaa, joista parikymmentä on ympäri
vuoden toimivia ns. talvisatamia. Kokonaisuudessaan Suomen sata-
mien vienti- ja tuontivolyymit vastaavat suurta kansainvälistä satamaa.
Tutkimusten mukaan suomalaiset satamat keräävät asiakaskuntansa
koko maasta.

Kun satamatoiminta on näin hajautettua, ei yhdelläkään suomalaisella
satamalla ole riittäviä volyymeja sekä taloudellisia mahdollisuuksia in-
vestoida ja olla kehityksen kärjessä. Suomalaisen satamien lukumää-

05.03.2018

Pöytäkirjanote tarkasta-
maton

PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI

rää tulisikin vähentää luoden muutamia, eri tuoteryhmiin keskittyneitä suuria satamia.

Satamien tiedonvaihto on vuosia hoidettu PortNet-järjestelmällä, joka tulisi päivittää kokonaisuudessaan lohkoketjupohjaiseksi. Haasteita tuovat EU:n satamien tiedonvälitystä määrittelevät määräykset, mutta innovatiivisella lähestymistavalla haasteet olisivat selätettävissä.

Viime aikoina suomalainen laivatekniikan kehitys on painottunut miehittämättömiin aluksiin. Niiden yleistyminen tulee kuitenkin olemaan hidasta, sillä merenkulussa laivat uusitaan noin 30 vuoden välein, ja kansainvälinen lainsäädäntö on erittäin hidas muuttumaan. Miehittämättömien alusten lisäksi Suomella on mahdollisuus olla edelläkävijä älykkäiden väylien kehittämisessä, joissa väylätiedon avulla pystytään palvelemaan hyvin erilaisia aluksia. Olisikin välttämätöntä, että liikenne- ja viestintäministeriö painottaisi älykkäässä merenkulussa älyväylien kehittämistä ja siihen vaadittavaa taustakehitystyötä. Tämän lisäksi tulisi aktiivisesti ottaa osaa Ruotsin STM-hankkeeseen, jossa rakennetaan yhteistä tiedonvaihtoarkkitehtuuria merelle.

Kokonaisuudessaan valtioneuvoston periaatepäätös sisältää erittäin kannatettavia tavoitteita, mutta niistä puuttuu vaadittava konkretia sekä yhteydet muihin hallinnonalan hankkeisiin kuten tieliikennelain uudistamiseen ja merenkulun automaation kehittämiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ulla Tapaninen, erityisasiantuntija, puhelin: 310 37350
ulla.tapaninen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 2.2.2018
- 2 Lausuntopyynnön liite, liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi tavaralogistiikan digitaalisesta tulevaisuudesta
- 3 Lausuntopyynnön liite, valtioneuvoston periaatepäätös kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

05.03.2018

Pöytäkirjanote tarkasta-
maton

PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Pöytäkirjanote on lähetetty asianosaiselle 8.3.2018.

Kaupunginhallitus

Jenni Björksten
pöytäkirjanpitäjä

Asia tulisi käsitellä 5.3.2018

11

Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle valtioneuvoston periaatepäätöksestä kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta

HEL 2018-001375 T 03 00 01

LVM/237/01/2018

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa liikenne- ja viestintäministeriölle seuraavan lausunnon valtioneuvoston periaatepäätöksestä kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta:

Hallitusohjelman digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristöä koskevassa kärkihankkeessa on tavoitteena suotuisan toimintaympäristön luominen digitaalisille palveluille ja uusille liiketoimintamalleille. Kärkihankkeessa luodaan innovaatioita ja palveluiden syntymistä tukeva säädös- ja muu toimintaympäristö. Kärkihankkeen yhtenä hallitusohjelman loppukauden toimenpiteenä on luoda kehittämissuunnitelma logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamiseksi.

Näiden visioiden saavuttamiseksi kehittämissuunnitelmaan esitetään neljää käytännön tavoitetta:

1. Logistiikan hajautetun tiedonjakoinfrastruktuurin luominen
2. Lähilogistiikan toimivuuden merkittävä parantaminen
3. Logistiikan älykkään automaation kehittäminen
4. Satamien digitalisaation edistäminen

Ensimmäisessä tavoitteessa pyritään luomaan hajautettujen, yhteen toimivien järjestelmien verkko, jossa tiedon tulee olla digitaalisessa, koneluettavassa, yhteensopivassa muodossa, ja sen on oltava jaettavissa reaaliaikaisesti ja automaattisesti kuljetusketjuissa ja niiden välillä. Koska järjestelmät keskustelevat keskenään, riittää että logistiikkatieto tallennetaan vain yhteen järjestelmään.

Tavoite on erittäin kannatettava. Satamalogistiikassa on jo vuosikymmeniä ollut käytössä PortNet -tiedonvaihto yritysten ja viranomaisten välillä, mutta lukuisista yrityksistä huolimatta sitä ei ole saatu laajennettua yritysten väliseksi tai koko logistiikkaketjun kattavaksi. Lohkoketjuteknologia tulee vastaamaan logistiikkaketjujen tarpeisiin. Olisi tärkeää,

että liikenne- ja viestintäministeriö aloittaisi kansallisen lohkoketjuteknologiaan perustuvan pilottiprojektin ensi tilassa yhdessä logistiikkayritysten ja satamien kanssa.

Toisessa tavoitteessa keskitytään lähilogistiikkaan ja jakeluun. Helsingin kaupunki julkaisi vuonna 2014 Citylogistiikan toimenpideohjelman, jossa oli 11 tavoitetta tai kehitysprojektia citylogistiikan tehostamiseksi. Ohjelman tavoitteena oli tehostaa logistiikkayritysten toimintaa ja samalla vähentää haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja kaupunkiviihtyvyyteen. Kaikki toimenpideohjelman toimet yhtä lukuun ottamatta on toteutettu tai käynnissä, mm. palkittu jakelupysäköintiruudun etäseuranta ja -varaamisjärjestelmä.

Citylogistiikan kehittämisen suurin este on käsittelyssä oleva tieliikennelain uudistus, joka ehdotetun kaltaisena estää Helsingin kaupungin pyrkimykset ohjata jakelu liikenne omille varatuille jakelupaikoilleen ja samalla kehittää kannustimia vähäpäästöiseen jakelukulustoon ja tehostaa jakelua.

Kolmantena tavoitteena on älykkään automaation kehittäminen. Helsingin kaupunki on kuluvana vuonna käynnistämässä vähäpäästöiseen jakelukulustoon (polkupyöräjakelu ja automaattinen jakelu) liittyviä hankkeita. Toimiakseen, ko. hankkeet edellyttävät tieliikennelain selkeyttämistä niin, että lastaus- ja purkutoiminta jalkakäytäviltä olisi sallittu vain erikseen merkityistä jakeluruuduista. Automaation edistäminen ei ole mahdollista ilman tieliikennelain muutosta.

Neljäntenä keskeisenä tavoitteena on satamien digitalisaation edistäminen. Suomessa on noin 50 satamaa, joista parikymmentä on ympäri vuoden toimivia ns. talvisatamia. Kokonaisuudessaan Suomen satamien vienti- ja tuontivolyymit vastaavat suurta kansainvälistä satamaa. Tutkimusten mukaan suomalaiset satamat keräävät asiakaskuntansa koko maasta.

Kun satamatoiminta on näin hajautettua, ei yhdelläkään suomalaisella satamalla ole riittäviä volyymeja sekä taloudellisia mahdollisuuksia investoida ja olla kehityksen kärjessä. Suomalaisen satamien lukumäärää tulisikin vähentää luoden muutamia, eri tuoteryhmiin keskittyneitä suuria satamia.

Satamien tiedonvaihto on vuosia hoidettu PortNet-järjestelmällä, joka tulisi päivittää kokonaisuudessaan lohkoketjupohjaiseksi. Haasteita tuovat EU:n satamien tiedonvälitystä määrittelevät määräykset, mutta innovatiivisella lähestymistavalla haasteet olisivat selätettävissä.

Viime aikoina suomalainen laivatekniikan kehitys on painottunut miehitämättömiin aluksiin. Niiden yleistäminen tulee kuitenkin olemaan hi-

dasta, sillä merenkulussa laivat uusitaan noin 30 vuoden välein, ja kansainvälinen lainsäädäntö on erittäin hidaskäyttävään muuttamaan. Miehittämättömien alusten lisäksi Suomella on mahdollisuus olla edelläkävijä älykkäiden väylien kehittämisessä, joissa väylätiedon avulla pystytään palvelemaan hyvin erilaisia aluksia. Olisikin välttämätöntä, että liikenne- ja viestintäministeriö painottaisi älykkäissä merenkulussa älyväylien kehittämistä ja siihen vaadittavaa taustakehitystyötä. Tämän lisäksi tulisi aktiivisesti ottaa osaa Ruotsin STM-hankkeeseen, jossa rakennetaan yhteistä tiedonvaihtoarkkitehtuuria merelle.

Kokonaisuudessaan valtioneuvoston periaatepäätös sisältää erittäin kannatettavia tavoitteita, mutta niistä puuttuu vaadittava konkretia sekä yhteydet muihin hallinnonalan hankkeisiin kuten tieliikennelain uudistamiseen ja merenkulun automaation kehittämiseen.

Esittelijän perustelut

Liikenne- ja viestintäministeriö valmistelee yhdessä sidosryhmien kanssa valtioneuvoston periaatepäätöstä tavaralogistiikan kehittämisestä. Kehittämissuunnitelma tukee hallituksen kärkihanketta digitaalisen liiketoiminnan kasvu ympäristöstä.

Liikenne- ja viestintäministeriö on 2.2.2018 pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa valtioneuvoston periaatepäätöksestä kehittämissuunnitelma logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta. Lausunto pyydettiin toimittamaan 28.2.2018 mennessä, mutta lisäaikaa annettiin pyydettyä 7.3.2018 saakka.

Liikenne- ja viestintäministeriö on myös pyytänyt Helsingin Satama Oy:n lausuntoa.

Lausunto on valmisteltu kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan liikenne- ja katusuunnittelun yhteistyönä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ulla Tapaninen, erityisasiantuntija, puhelin: 310 37350
ulla.tapaninen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 [Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 2.2.2018](#)
- 2 [Lausuntopyynnön liite, liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi tavaralogistiikan digitaalisesta tulevaisuudesta](#)

- 3 [Lausuntopyyntön liite, valtioneuvoston periaatepäätös kehittämissuunnitelmaksi logistiikan ja kuljetussektorin sekä satamien digitalisaation vahvistamisesta](#)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala